

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15
☎ +359 (0) 2 915 98 20, ☎ +359 (0) 2 954 95 93, www.bfsa.bg

Приложение към Заповед

№ РД 11-463/19.05.2011г.

ИНСТРУКЦИЯ

ЗА

**НЯКОИ ЗАБОЛЯВАНИЯ ПРИ ОВЦЕТЕ И КОЗИТЕ, КОИТО СЕ
ХАРАКТЕРИЗИРАТ С КЛИНИЧНИ ПРИЗНАЦИ
ПОДОБНИ НА БОЛЕСТТА СКРЕЙПИ**

Май 2011г

I. СКРЕЙПИ

Скрейпи е фатално, бавно прогресиращо невродегенеративно заболяване при овцете и козите. Най-често се проявява след 5 годишна възраст, но може да заболее и по-млади животни след 18 месечна възраст.

Отделните циркулиращи теренни щамове на скрейпи при овцете са с различна патогенност, поради което клиничните прояви на болестта при овцете, козите и муфлоните може значително да варират и да се проявяват в различни комбинации, които се класифицират в три основни синдрома, включващи: промени в **сетивността**, промени в **поведението** и промени в **стойката и движенията**. Самото клинично протичане може да продължи от 1 до 6 месеца.

Промени в сетивността:

- сърбеж;
- непрекъснато повтарящо се триене (чесане) на странични части на тялото, главата, шията, гърба и задницата в околни обекти като стени, огради, стълбове, ясли и други съоръжения;
- продължително чесане на лакътните и раменните области или ушите с копитата на задните крайници;
- гризане на различни участъци на тялото - най-често дисталните части на предните и задните крайници;
- оскубана вълна;
- възпалена кожа с ексориации;
- облизване устните;
- скърцане със зъби;

Промени в поведението:

- повишена нервност и възбудимост - животните реагират бурно на шум, светлина, допир и други стимули;
- засилени движения на ушите - позиционират ги като криле на самолет или ги държат отпуснати надолу;
- проява на страх;
- проява на агресивност към други животни и обслужващия персонал;
- депресия или разсеяно втренчване в околни предмети;

Промени в стойката и движенията:

- тремор на главата, шията или крайниците;
- необичайно високо повдигане на крайниците при движение в тръс;
- силна дис-координация, препъвания, нестабилност при изправено положение и вървеж;
- слабост в задните крайници и невъзможност за изправяне;

Късни клинични признаци:

- загуба на тегло;
- смърт;

II. ДРУГИ БОЛЕСТИ, ХАРАКТЕРИЗИРАЩИ СЕ С КЛИНИЧНИ ПРИЗНАЦИ ПОДОБНИ НА СКРЕЙПИ

1. Вирусни болести

Ауески при дребните преживни животни:

Болестта започва със спазматични треперения на мускулите в областта на главата и шията. Не след дълго възниква сърбеж в областта на главата, по-рядко в други участъци на тялото, водещ до упорити разчесвания с депилация и разкъсвания на кожата. Наблюдава се силна възбуда, животните проявяват безпокойство, тъпчат с крака, скърцат със зъби, Липсва апетит, парализа на задницата и глътката, обилно слюноотделяне и смърт.

Бяс:

В редки случаи се наблюдава буйство. Наблюдава се сърбеж в мястото на ухапване и силно изразено либидо. Не след дълго се явяват спазми на отделните мускули и мускулни групи, а след това парализи. Животните не могат да се държат на краката си настъпва агония и смърт.

Меди - висна:

Заболяването се наблюдава при овце над две годишна възраст и се характеризира с изтощение, бавно прогресираща респираторни нарушения, нервни признаци, артрити и мастити.

Респираторните смущения се характеризират с прогресиращ задух и суха кашлица. Наблюдава се треска, бронхиални ексудати и депресия. Респираторната форма обикновено завършва със смърт.

Нервната форма се проявява със слабост в крайниците, треперене на устните и загуба на координация, атаксия, некоординирани движения, мускулен тремор, парези и параплегия. Завършва със смърт, като може да продължи до 1 година. Наблюдава се артрит, куцота, хронични индуративни мастити, намаляване на млечността.

Артрит-енцефалит по козите:

Боледуват предимно млади кози - 2-4 месеца; Наблюдават се артрит, куцота, загуба на тегло и апетит. Характерен е хроничен индуративен мастит с редуциране на млекопродуктивността и пнеумония, Наблюдава се енцефалит - слабост, атаксия, нарушения в координацията, парализи

2. Бактериални болести

Листериоза:

Листериозата е спорадично или ензоотично проявяваща се болест по бозайниците и птиците, която протича със септициемия или енцефаломиелит и се проявява често с аборти.

От нервната форма боледуват по-възрастните овце. Болестта започва със септициемия, треска, кератоконюнктивит и изтечения от носа, стомашно-чревни разстройства. След два три дни се проявяват характерните за тази форма прояви: енцефаломиелит- нарушена координация и принудителни движения (неуверена, клатеща се походка, манежни движения)

Наблюдават се:

- клонично тонични спазми на мускулите в областта на главата и особено на шията и гърба, довеждащи до поява на опистутокус, извиване на главата и шията на страни;
- парези и парализи, увисване на едното или двете уши;
- отпускане на устните, увисване на долната челюст, излизане на езика извън устата, обилно слюенко отделяне, изгубване на зрението, изкривяване и неподвижност на очите (стъклени очи);
- депресия;

С напредване на болестния процес животните не могат да се задържат прави, лежат на една страна с отнетнати на страни уши и глава, а краката им извършват плавателни движения. Постепенно настъпва пълно изтощение и животното лежи неподвижно, коматозно състояние и смърт.

Ентеротоксемия (*Clostridium perfringens* Type D)

Подострата форма се появява с диария, иктерус и анемия. Урината добива кафяв цвят. Някои животни проявяват нервни признаци на възбуда и депресия. Острата форма започва с диария, загуба на апетит и бързо слабее, слабост, Наблюдава се клатушкане, животните лягат на земята, главата се извива на зад и на страни. Заболяването завършва с кома и смърт

При свръх острата форма се наблюдават се липса на апетит, признаци на колика, колеблива походка, внезапно падане на земята с клонични и тонични спазми на скелетната мускулатура и смърт.

3. Паразитни болести

Ектопаразитози (опаразитявания с Psoroptes, Chorioptes, Sarcoptes, кърлежи, бълхи и др.):

Характерни са:

- сърбеж - непрекъснато повтарящо се триене (чесане) на странични части на тялото, главата, шията, гърба и задницата в околни обекти като стени, огради, стълбове, ясли и други съоръжения до ожулване на кожата;
- продължително чесане на лакътните и раменните области или ушите с копитата на задните крайници;
- при почесване с ръка животните проявяват задоволство;
- опадане на вълната в облостта на шията, гърба, кръста и хълбоците;
- появяване по кожата на жълто-червеникави възелчета, които по-късно се превръщат в мехурчета и пустули, изпълнени със серозна или гнойна течност;

Ценуроза:

Наблюдават се признаците на менингоенцефалит, уплаха, възбуда, която често се сменя с депресия, напирание на пред с резки и безцелни движения, нестабилна и некоординирана походка, конвулсии, падане и залежаване, скърцане със зъби, епилептоидни припадъци. Болните животни са апатични и изостават от стадото, залежават или стоят продължително време на едно място, като опират главата си в ограда или различни предмети. Наблюдават се движения в кръг, некоординирани движения на крайниците и ослепяване. Болно животно започва да се върти около задните си крака и накрая пада. Болестта завършва с коматозно състояние и смърт.

4. Други болести:

- ***Фотодерматити***
- ***Мозъчен абсцес***
- ***Метаболитни заболявания : хипокалцемия, хипомагнезиемия, хипогликемия***
- ***Различни интоксикации***
- ***Дерматофилози***
 - оскубана вълна;
 - възпалена кожа с ексориации;
 - облизване устните;
 - скърцане със зъби;